

Perspektywy „zielonej gospodarki” na Górnym Śląsku

Metropolia Silesia z ponad dwoma milionami mieszkańców w 14 miastach jest drugą co do wielkości aglomeracją w Polsce. Jako ośrodek polskiego przemysłu wydobywczego i przemysłu ciężkiego Śląsk stoi w obliczu problemów środowiskowych i strukturalnych podobnych do tych, z jakimi swego czasu zmierzyć się musiało Zagłębie Ruhry. W związku z tym Fundacja Friedricha Eberta w Polsce zorganizowała 27 maja 2010 r. w Katowicach polsko-niemiecką konferencję nt. „Zrównoważony rozwój Metropolii Silesia”.

Podstawą dyskusji konferencji był szczegółowy, ponad 100-stronicowy raport opracowany przez Fundację Przechylenie Dialogu przedstawiający i analizujący możliwości i szanse metropolii regionu śląskiego na osiągnięcie zrównoważonego rozwoju. O propozycjach autorów dyskutowali w auli Uniwersytetu Śląskiego w

Katowicach politycy, naukowcy, dziennikarze, przedstawiciele jednostek samorządowych lokalnych i regionalnych i przedstawiciele kilku organizacji pozarządowych z rejonu Śląska. Była możliwość wymiany poglądów z gośćmi z Niemiec. Frank Schwabe, poseł do Bundestagu z Recklinghausen i poseł sprawozdawca w zakresie polityki ochrony klimatu frakcji parlamentarnej SPD, przedstawił na przykładzie własnego regionu udane realizacje zrównoważonego przekształcania terenów aglomeracji niegdyś silnie zdominowanych wpływem przemysłu ciężkiego. Dr Günther Horzetzky, były sekretarz stanu w federalnym ministerstwie pracy i spraw socjalnych, mówił z kolei o korzyściach wynikających z „zielonej gospodarki” dla gospodarki i dla polityki zatrudnienia.

W trakcie konferencji doszło do ożywionej wymiany zdań na temat problemów Metropolii Silesia, jak również dostrzeganych możliwości ich rozwiązania. Do analizy Fundacji Przechylenie Dialogu krytyczne uwagi zgłaszali w szczególności politycy i przedstawiciele administracji szczebla wojewódzkiego. Głównym problemem w tym kontekście był fakt, że

środków finansowych niezbędnych do przeprowadzenia zasadniczej restrukturyzacji przemysłu i infrastruktury po prostu nie ma. Eksperti z instytucji badawczych natomiast

potwierdzili trafność diagnozy problemów środowiskowych i strukturalnych wskazanych w raporcie, podkreślając konieczność przeprowadzenia zdecydowanych zmian. Prof. Genowefa Grabowska, prawnik z Uniwersytetu Śląskiego i była członkini socjalistycznej frakcji Parlamentu Europejskiego, wystąpiła z żądaniem „takiego ukształtowania przestrzeni publicznej, w której wszystkim zapewniony jest sprawiedliwy dostęp do dóbr publicznych.” W chwili obecnej, stwierdziła politolog dr. Halina Sobańska, z równoprawnego udziału w życiu społecznym wydają się być wykluczone przede wszystkim kobiety, dzieci, oraz osoby starsze i niepełnosprawne, głównie z przyczyny braków infrastrukturalnych, choć w dużym stopniu także w związku ze szczególnymi potrzebami zatrudnienia w regionie.

Zwolennicy koncepcji zrównoważonego rozwoju strukturalnego zgodni byli co do tego, że koncepcja ta ma szanse realizacji jedynie w zgodności z ideą „zielonego miasta”. Nawiązując do tej koncepcji Frank Schwabe mówił o doświadczeniach Zagłębia Ruhry. Ekologiczna polityka przemysłowa od dawna nie jest już obśmiewana jako marginalna fantasmagoria, jak to zdarzało się w latach 80-tych. „Region dostrzegł w ekologicznej polityce przemysłowej nową szansę gospodarczą.” Dzięki temu Zagłębie Ruhry, uprzednio zachodzącymi zmianami strukturalnymi mocno osłabione, w ostatnich latach odzyskuje pewność siebie.

Impulsy do zmian powinny wychodzić od polityki i gospodarki, ale niezależnie od tych źródeł, wynikało z dyskusji, istotne jest w szczególności włączanie w to dzieło społeczeństwa i budzenie w nim gotowości do zmian. Jedynie bowiem poprzez mobilizację wspólnych wysiłków można będzie skutecznie sprostać wielkim wyzwaniom, jakie niosą ze sobą nadchodzące przemiany. W podsumowaniu konferencji Dyrektor przedstawicielstwa w Polsce Fundacji Friedricha Eberta Knut Dethlefsen ponownie podkreślił gotowość Fundacji dalszego wspierania społeczno-obywatelskiego dialogu o możliwościach zrównoważonego rozwoju.